

kritiseret Loven af 9de April 1891, gik han dog ud fra som Hovedbetragtning, at denne Lov har virket til Velsignelse, har gjort god Gavn i mange Retninger. Jeg er ikke saa heldig at kunne være enig med det ærede Medlem i den Betragtning. Adskillige ældre Medlemmer af dette Ting ville vide, at jeg hele Tiden har været imod Loven af 1891, jeg har talt mod denne Lov og stemt mod den, og jeg har gjort det, fordi jeg blandt andet ikke har kunnet se rettere, end at Loven ikke var andet end en human Fattiglovsbestemmelse, der havde sin naturlige Plads paa Fattigloven, en Plads, som den ogsaa altid havde haft i de Lovforslag, der indtil da vare forelagte Rigsdagen. Fra 1871—91 have alle Regeringsforslag indeholdt den Tanke, at Understøttelse til Personer over en vis Alder, 60 Aar eller 65 Aar, under visse Betingelser ikke skulde betragtes som Fattighjælp. Det er dette Hovedprincip, som har været indeholdt i alle tidligere Fattiglovsforslag, og hvormed der heller ikke har været nogen Meningsforskel mellem de forskellige Partier. Jeg ved ikke rettere, end at man fra alle Sider var enig om den Ting, og jeg mener, at det vilde have været godt, om man havde gennemført Tanken i Forbindelse med den Lov, som da blev vedtagen om det almindelige Fattigvæsen. Det gjorde man imidlertid ikke, man tog denne gamle Paragraf ud af Fattigloven og lavede en Alderdomsunderstøttelseslov ud af den. Jeg frygtede den Gang for, at man ved at gøre dette vilde bidrage til at hindre en virkelig Løsning af Alderdomsforsørgelsesspørgsmaalet, saaledes som det den Gang var oppe til Drøftelse, ikke blot her i vort Land, men ogsaa omkring i andre Lande. De Herrer ville vide god Besked med, at den Gang stod der i meget høj Grad paa Dagsordenen en Løsning af Alderdomsforsørgelsesprincippet, noget ganske andet end den Tanke, som denne gamle Paragraf indeholdt, og som Loven af 1891 indeholder, idet Alderdomsforsørgelsesprincippet jo gaar ud paa, at den udtjente Arbejder har Ret til at hæve et Beløb af den Størrelse, man nu kan blive enig om, med samme Ret som Pensionisten, som Embeds- eller Bestillingsmanden, uden at der i mindste Maade gøres Skaar i hans fri Stilling, han bevarer sin Ret som fri Mand. Dette er jo Princippet for Alderdomsforsørgelsesspørgsmaalet, saaledes som det har foreligget til Drøftelse og Løsning rundt omkring. Jeg tror, jeg har haft Ret i at nære denne Frygt, thi jeg tror, at de 10 Aar, der nu ere forløbne siden 1891,

have bevist, at denne Frygt var vel begrundet. Der har ikke i nogen væsentlig Grad været Tale om dette Princip siden 1891, det har mere eller mindre været dødt her i Landet, det er ganske vist kommet frem af og til, navnlig i de senere Aar, men ikke særlig stærkt. Den Forhandling, der var oppe, blev skrinlagt den Gang.

Idet jeg omtaler dette Forhold og derved kommer til at gentage, hvad jeg oftere har udtalt her i denne Sal, vil jeg dog sige, at det er ikke min Hensigt her at rejse gammel Strid; den Uenighed, der var mellem os 1891, skal jeg lade ligge, jeg vil nødig være med til at rejse gammel Strid. Jeg tror, at det nylig stedfundne Systemskifte ogsaa i denne Henseende har Betydning, jeg tror, at det blandt andet betyder — jeg har i alt Fald det Haab —, at der fra alle Sider skal komme mere Fred og god Forstaaelse over vore Forhandlinger, og jeg vil i alt Fald for mit Vedkommende bidrage til, at dette Ønske gaar i Opfyldelse. Naar jeg her kommer ind paa en Omtale af, hvad der skete i 1891, er det derfor ikke for at rejse gammel Strid, men for at udtale, at den Frygt, jeg den Gang havde, tror jeg har været berettiget. Man kan nu se paa Loven af 1891, som man vil, man kan finde den god, og man kan finde den daarlig, jeg tror dog, at der er et, som de allerfleste nu ere enige om, og som ogsaa den sidste ærede Taler er enig med mig i; nemlig, at den dog har gjort Skade paa forskellige Omraader og navnlig i Retning af at svække Selvopholdelsesdriften. De, som have haft med det kommunale Liv at gøre, i By eller paa Landet, have haft rig Lejlighed til at gøre denne Erfaring, derom kan der vist ikke være to Meninger; den har bidraget i meget væsentlig Grad til at svække Selvopholdelsesdriften. Det har den ærede foregaaende Taler ogsaa udtrykkelig udtalt med bestemte Ord, og jeg slutter mig fuldstændig til hans Udtalelse i saa Henseende. Det er denne Kendsgerning, der i særlig Grad, tror jeg, har foranlediget, at der i de senere Aar er kommet forskellige Forslag frem om en Forandring i Loven af 1891. Jeg skal ikke komme ind paa at gentage, hvad der foreligger for os her i Anmærkningerne til Lovforslaget, eller Sagens Historie i det hele taget i de senere Aar; den ligger os saa nær, at den jo egentlig er temmelig bekendt. Men ifølge de Overvejelser, der ere foregaaede, dels i det andet Ting og dels ogsaa ude i Landets Kommuner, og have givet sig Udtryk i de Oplysninger, man har forlangt indsendte,